

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Bulv. Regele Ferdinand 4/22
(József tőrcsög-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgönycím: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ...	720 Le
Fél évre ...	360 Le
Negyed évre ...	180 Le
Havonta ...	60 Le

Árjegyzék díjazás szerint

Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 50 banival
több

Miniszterlátogatás Aradon.

Az aradmegyei prefektúra ma értesítést kapott Bucurestiből, hogy dr. Angelescu Constantin közoktatásiügyi miniszter 16-án reggel a nemzetközi gyorsvonattal Aradra érkezik. A közoktatásiügyi miniszter ezuttal hosszabb időt szándékozik szentelni Arad közoktatási ügyeinek, mert három napig fog itt maradni. A miniszter fogadtatásának és aradi tartózkodásának programját most dolgozza ki a prefektúra, amely a programot a miniszteri jóváhagyás után fogja nyilvánosságra hozni.

Takarékoskodik a kormány.

(Bucuresti, november 11.) Az Universul illetékes helyen nyert értesülése alapján közli, hogy a költségvetési bizottság és az egyes minisztériumok albizottságai befejezték munkájukat. Valamennyi minisztérium nagy megtakarítást eszközölt és megszüntette a szinekurátát. A kiadások redukálása következtében jelentősen kevesebb összeg marad a tisztviselői fizetések és nyugdíjak emelésére. A lap szerint a tervezett fizetésemelés 35-50 százalék lesz és ez nemcsak az alapfizetésekre, hanem a jelenleg élvezett pótlékokra is vonatkozik. Az új fizetések január elsején lépnek életbe és két milliárdal terhelik az államkasszát.

Büntetik a lakásrendelet ellen vétőket.

Az aradmegyei prefektúrán működő lakásrekviráló-bizottság átiratot intézett az aradi járásbíróshoz, amelyben hivatkozással a lakásrekvirálási rendelkezésekre, közli, hogy milyen büntetési összegekkel sújtandók azok, akik a rekvirálási rendelkezéseknek nem tesznek eleget. Mindazokat, akik a lakásbérbeadás bejelentési kötelezettségének nem tesznek eleget, vagy a lakásrekviráló bizottság megkerülésével adják bérbe lakásukat, 500-tól 20.000 leig terjedő büntetéssel, sőt esetleg még fogházbüntetéssel is sújtják. A jövőben minden visszaélést, amelyet akár a prefektúra maga fedez is fel, azonnal fel fogja jelenteni a járásbírósnak.

Orzik a besszaráblai vasutakat.

(Bucuresti, november 11.) A besszaráblai vasutak elleni merénylőket folytonos ismétlődése következtében a jassy-i hatóságok felkérték Rudeanu tábornokot Chisenev katonai parancsnokát, hogy a vasutvonalak ellenőrzésére állandó katonai őrséget rendeljen ki. A tábornok teljesítette a kérést és elrendelte, hogy a besszaráblai vasutvonalak mentén minden egyes órháznál állandó katonai osztagok teljesítsenek ellenőrző szolgálatot.

Betiltották

a magyarság gyűlését Jugoszláviában

Feloszlatták a jugoszláviai parlamentet. — Februárban lesznek a képviselőválasztások.

(Belgrád, november 11.) Az új jugoszláv kormány rohamlépésekben dolgozik, hogy Davidovics megértő szellemű rendelkezéseit hatályon kívül helyezze és ismét olyan állapotokat teremtsen, mint amilyenek a legutóbbi Pasics-kabinet idején uralkodtak Jugoszláviában. Az új Pasics kormány egyik leggyorsabb ténykedése az volt, hogy a legutolsó pillanatban betiltotta a magyar párt Nagybecskerekre összehívott nagygyűlését.

A Pasics kormány miniszterei azt állítják, hogy Davidovics kormányának több minisztere, főképpen annak klerikális tagjai sirlyos visszaéléseket követtek el. A közlekedésiügyi minisztériumban állítólag már rá is jöttek a nagy panamára, amelyet Szusnik volt miniszter azzal követett el, hogy 400 vagonat bocsájtott a Zadruzna Zvezda, szlavonai fogyasztási szövetkezet rendelkezésére 40 százalékos tarifakedvezményvel. A fogyasztási szövetkezetnek Ko-

rosec az elnöke és a klerikálisok egyik legerősebb gazdasági intézménye. A vagonokat a szülőkölődő vidékek gabonával való ellátása címen engedte át a miniszter a szövetkezetnek. A szövetkezet azonban a fuvarlevelekkel kereskedést folytatott és azokat darabonként 500 dinárért nyíltan árúsitotta mindenkinek.

A király az elmúlt éjszaka aláírta a parlament feloszlatásáról szóló ukázt és ugyancsak aláírta az új választások kiírásáról intézkedő dekrétumot. A dekrétum értelmében az új választásokat február 8-án tartják meg és az új parlament március 7-én ül össze. A királyi rendeleteket valószínűleg a 15-én összeülő parlamenti ülésen hirdetik ki.

Pasics miniszterelnök hivatalos lapja közli, hogy a kormány Radicsot felségsejrtés és hazaurlás miatt bíróság elé állítja. A lap szerint Radics szökéséről szóló híreket hivatalos helyen megcáfolják.

Az angol kormány elfoglalta hivatalát.

Baldwin ragaszkodik a londoni egyezményhez. — A Népszövetségbe invitálja Németországot.

(London, november 11.) Baldwin alig másfél esztendőn belül másodszor vállalta a kormányalakítást, 1923 május 26-án, amikor a lemondó Bonar Law helyére lépett, az egész világ feszült érdeklődéssel tekintett az akkor még meglehetősen ismeretlen politikus működése elé. Akkoriban érte el tetőfokát a német jóvátételi krízis és mindenki töle várta a kedvező megoldást. Baldwin azonban nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Várva-várt júliusi kormánynyilatkozata, amelyben helytelenítette a Ruhr-vidék megszállását, hatástalanul hangzott el; Poincaré győzött, nemcsak akkor, hanem minden alkalommal, amíg Baldwin kormányon maradt.

Baldwin most megerősödve tért vissza Anglia premier-miniszteri székébe, egy hatalmas párt élén. szintén nagy remények és várakozások közepette. Az angol nép elfordult a szocializmustól, a régi kipróbált uton akar haladni, felforgató reformok nélkül. Baldwintól várja a nyugalmat, az állandóságot, a külső és belső békét, az ipar és kereskedelem új föllendülését és az összes társadalmi osztályok együttműködését az ország gazdasági helyreállítására. Európa pedig azt várja tőle, hogy kövesse az európai konszolidáció megte-

remtésében elődjét, akinek külpolitikai sikereit összes ellenfelei egyhangulag elismerik. Más országokért az angol politikai hagyományoknak megfelelően csak annyit tesz az új kormány is, a mennyit saját érdekei kívánnak, többet azonban nem, mert Anglia másokért még sohasem hozott önzetlenül áldozatokat. Baldwin új emberekkel jön, kétségkívül a mai Anglia legkiválóbb polgári politikusaival. Közöttük elsősorban Churchill, a kiszemelt pénzügyminiszter érdemel figyelmet.

Winston-Churchill, a liberális Lloyd-George miniszterháza, a világháború alatt tűnt föl kiváló képességeivel. Emlékirataiból meg tudjuk, hogy ő volt az, aki a Németország ellen való beavatkozást leginkább sürgette s mint az admirális első lordja még a hadüzenet előtt mozgósította az egész hajóflottát. Az ő gondolata volt, hogy a szövetséges hatalmak gyorsan befejezik a háborút. Egy esztendőbe került, míg a hadvezetőséget rábírták a tankok alkalmazására. Pályája is tüneményes. Volt katonai Indiában és Egyiptomban, azután haditudósító s kezdetben nagy lelkesedéssel csatlakozott a liberalizmushoz, amelyről könyvet írt vagy tíz évvel ezelőtt. Baldwin a kincstári kancellárságot, a kül-

ügyminiszterség mellett a legintetősabb állást szánta Churchillnek. Külügyminiszternek Baldwin Austen Chamberlaint szemelte ki, aki inkább pénzügyminiszter, az indiai ügyek államtitkára és mint ilyen nagy népszerűsége tett szert. Komoly, rendkívül nyugodt és megfontolt politikus. Kineveztetése az angol sajtóban igen jó hatást keltett, főleg azért, mert Franciaországnak nagy barátja és számítanak arra, hogy még jobban megszilárdítja majd az antant kordját.

A lordmayer ma nagy vacsorát adott, amelyen résztvett Baldwin miniszterelnök is. A vacsora során a miniszterelnök felszólalt és beszédében kijelentette, hogy kormányának meggyőződése, hogy a londoni egyezmény Németországot európai békefenntartóvá teszi. Üdvözlö a javaslatot, amely azt indítványozza, hogy Németország lépjen a Népszövetségbe teljes méltóságának fenntartása mellett. Reméli, hogy Németország felvételét most már nem halogatják tovább. Az orosz kérdéssel nyilatkozni jelenleg még korainak tartja. A Reuter jelentése szerint a most megválasztott parlamentet december másodikára hívták össze.

A fegyverszünet évfordulója.

Párisból táviratozzák: A fegyverszünet megkötésének évfordulóját az ismeretlen katonai síriánál nagy ünnepekkel és katonai díszszemlével ünneplik meg.

Vasutassztrájk tört ki Berlinben is.

Berlinből táviratozzák: A városi vasut alkalmazottai ma elhatározták a sztrájkot. A vasutigazgatóság erre kijelentette, hogy mindazokat, akik sztrájkbalépnek elbocsájtottak tekintik.

Új kórház Timisoarán.

A jövő évben megkezdődik az építkezés.

(Saját tudósítónktól.) A timisoarai köz-kórház már évek óta nem felel meg rendeltetésének. Még a magyar imperium idején a városi hatóságok tervbe vették, hogy egy 20 pavillonból álló köz-kórházat építenek az egész Bánát részére; a terv keresztülvitelét azonban a háború megakadályozta. A hatóságok most újból foglalkoznak az új kórházépítéssel. Elhatározták, hogy miután már időközben Karánsebesen és Lugoson épült kórház, csupán egy hat pavillonból álló állami kórházat építenek Timisoarán. Erre a célra a vármegye egymillió lejt irányzott elő a jövő évi költségvetésben, a város pedig négy-millió lejt állít be a büdzsébe. Az építkezést már a jövő évben megkezdik. Ezenként két-három kórházi pavillont építenek.

Gróf Károlyi Mihályné Amerikában.

Az amerikai nemzetvédők elnöke Vörös Katalinnak nevezi. — A grófné partraszállása nagy rendőri aszisztenciával történt.

(Newyork, nov. 11.) Gróf Károlyi Mihályné vasárnap este a George Washington fedélzetén Amerikába érkezett. Felolvasó körútra jött egy amerikaiakból álló bizottság meghívására. A körútnyíltan bevallott célja a grófi pár zilált anyagi viszonyainak szanálása. Alig hogy Amerikába érkezett Károlyi Mihályné nyomban az általános érdeklődés közepontjába került — az ellene indított deportálási akció miatt.

Az akciót S. Stamwood Menken, a National Security League (Nemzetvédő Liga) elnöke kezdeményezte azon az alapon, hogy a grófnő bolsevik, tehát nemkívánatos idegen, akitől meg kell tagadni a partraszállás jogát. Vörös Katalinnak nevezi Menken Károlyi nőt és akcióját így okolja meg:

— Azok szerint a jelentések szerint, amelyeket első kézből kaptam múlt nyáron Budapesten, a grófnőt a bolsevikiek legértékesebb közép-európai segítőitársának kell tekinteni, mert elragadó egyénisége, szépsége és színészi tehetsége képessé teszi arra, hogy játsszék a legkülönbözőbb hurokon és hatást gyakoroljon előkelő hallgatóságára is. — *Férjének múltja ma már történelem és nem lehet kétség az iránt, hogy a grófnő állandó segítőitársa volt.* Ugy in formáltak, hogy amikor Kun Bélát kihozták a börtönből, a grófnő kíséretébe szegődött. Kijelentette Menken, hogy Henry H. Curranhoz, Ellis Island bevándorlási biztosa felé levelet intézett, amelyben vizsgálatot követelt a grófné ellen.

Merken akciójának nem volt sikere. A grófnét ugyan nem engedték le vasárnap este a hajóról, ennek azonban az az oka, hogy a késő este befutó hajóról aznap

csak a polgárokat bocsátják le. Azokat, akik egyesületeket képviseltek, beengedték a vámvonalon belülre, hogy üdvözölhessék Károlyi nőt, aki a hajó korlátjánál megjelent, leküldetett a virágokért és magyar nyelven köszönetet mondott a magyar fogadtatásért. *Feltűnése sok rakparti őrs és egyéb hatósági személy volt a vámvonalon belül.* Mint ahogy másnapra kiderült, Robert J. Caldwell, aki a lapok szerint meghívta Amerikába a grófnét, a külügyminisztériumhoz fordult és azzal, hogy a grófnő *tenyegető leveleket kapott Amerikából, külön rendőri felügyeletet kért.* A külügyminisztérium utasítására a newyorki rendőrség ötven rakparti őrt és egy sereg civilruhás rendőrt rendelt ki a dokkháza.

A Newyork Times munkatársa meginterjúvolta a hajón Károlyi nőt Menken vádjai felől.

— Ugy hírlk — mondotta a tudósító — hogy *Őn kommunista és Európában Vörös Katalin név alatt ismerik.*

— Ez egészen nevetséges — felelte mosolyogva a grófnő. *A férjem és én szociálisták vagyunk, ez azonban nem jelenti azt, hogy kommunisták volnánk.*

Felolvasásáról így nyilatkozott:

— Azért jöttem, hogy amerikai nők meghívására három hónapig előadásokat tartsak magyar témákról.

A röpiratok szerint, amiket a grófnő turnéjának rendezőbizottsága nyomtatott ki, az előadások címe ez lesz: Magyarország és az európai béke. Miért vagyok én száműzött? Magyarország tegnap és ma. Az utolsó három magyar

forradalom. A monarchia alkonya Magyarországon.

Newyorkból érkezett újabb le-

letés szerint Károlyi Mihályné már meg is tartotta első előadását a newyorki városházán.

Nem ártalmas az aradi vízvezeték vize

Pellagrás betegeket keresnek Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Mint ismeretes Arad város vezetősége Kaufmann Kamil gépüzemigazgató javaslatára nagyszabású ujtásokat akar létesíteni a vízműveknél. Régi panaszja a város közönségének, hogy gyakran zavaros vizet ad a vízvezeték, mert a víz nagymennyiségű mangánt tartalmaz. A városi tanács a vízművek átalakításáról készített tervezetet a belügyminisztériumhoz küldte jóváhagyás végett. Tegnap délután aztán a belügyminisztérium megbízásából Aradra érkezett dr. Babes Viktor bakteriológus, büroersti egyetemi tanár, hogy az aradi vízvezeték vizét egészségügyi szempontból megvizsgálja, egyben a vízműveknél tervezett ujtásokról bővebb információt szerezzen. Dr. Babes ma vette bakteriológiai vizsgálat alá a vizet és megállapította, hogy a benne levő mangántartalom teljesen ártalmatlan az egészségre. Véleménye szerint *telesleges szűrőköszülékkel felszerelni a vízműveket*, mert ezáltal a víz a levegővel érintkezik és a mangánanyag a csövekbe csapódik le, ami állandóan zavarokat idézhet elő. Az egyetemi tanár még nem fejezte be teljesen a vizsgálatot és az aradi tartózkodását összekötötte az aradi pellagrások felkutatásával. Dr. Babes ugyanis a pellagrás betegek hathatós gyógykezelésével is foglalkozik, erről francia nyelven könyvet is írt és művét a francia akadémia díjjal tüntette ki. Aradon való tartózkodása alatt felkeresi dr. Cucu Vazul városi főorvos társaságában az összes kórházakat, menhelyet és szegényházat, hogy felkutassa a pellagrás betegeket. Ez a be-

tegség a háború alatt veszedelmesen elterjedt Erdélyben és az okiráltságban és az orvosok véleménye szerint a pellagrát a kukorica-liszt nagymértvű fogyasztásától kapták a gyógyvithatatlanul káros szerencsétlenek. Dr. Babes véleménye szerint a betegségnek nem a kukorica-liszt az oka és ezen az alapon álló módszerével már számos ilyen beteget meg is gyógyított. Az egyetemi tanár még két napig marad Aradon.

Hogyan él Tisza István özvegye.

Hat év óta teljes visszavonultságban a goszti magányban.

(Saját tudósítónktól.) Innár hat éve, hogy Tisza István özvegye a legteljesebb visszavonultságban él goszti kastélyában, ahol Tisza halála óta ugyiszólván semmi sem változott. A dolgozószoba még ma is úgy áll, amint azt a gróf legutóljára hagyta, a toll, a ceruza és a jegyzetek ugyan úgy pihennek. *Ebbe a szobába senki se lép be.* A széles, boltíves, vadásztrófeákkal ékesített folyosón néma csend honol és csak néha hallk a három játszódozó moka hangja. Hat özvegyi év után a nagyszony még ma is oly bármatos, szomorú, mint volt a tragédia első percében, talpig gyászban jár és hat éven át *nem volt szabad előtte említeni ura halálát.* Hat évig nem volt szabad beszélni a tragédiáról a most néhány hete annak, hogy *először ejtette ki „István” nevét.* Hat éve nem hagyta el a kastély területét, csupán akkor, amikor a közelben levő krip-

TARCA

A „hallgató” elnök.

Látogatás Coolidge-nál.

Egy amerikai újságíró Coolidge megválasztása alkalmából a következő portrét festi az Egyesült Államok elnökéről.

Coolidge távolról sem hasonlít ahhoz az elnöktípushoz, amelyet Roosevelt Tivadar szabott meg. Roosevelt bármikor és bárkivel hajlandó volt szóba állni és nem egyszer mondotta, hogy az ő ajtaja mindig nyitva áll.

— Ha egy amerikai polgár — jelentette ki egy ízben — akkor keres fel, amikor a legedesebb álmatom alszom, én kiugrom az ágyamból, megrázom a kezét, megkérdezem tőle: no mi baj van?

Az amerikaiak meg sem ütköztek túlságosan ezen a felfogáson, mert hiszen az új világban megszentsélt tradíció, hogy az elnökhöz — nem ugyan akkor, amikor legedesebb álmat alusza — mindenki bemehet, megrázza a kezét és hangos jókedvvel az arcába harsoghatja: How do you do?

Coolidge nem respektálta ezt a tradíciót.

— Nekem annyi a dolgom — okolta meg a tradícióval való szakitást — hogy képtelen vagyok ezeket a kézzsoritásokat elfogadni. Nem is szólva arról, hogy kisérvénye a karom és még olyant ránthatnak rajta, hogy kirándul a helyéből.

Ennek tulajdonítható, hogy a Fehér Ház ama látogatói, akik pusztán az elnök kezét akarják megrázni, egy folyosóra kerülnek, ahonnan beláthatnak az elnök dolgozószobájába. Ezzel aztán meg is kell elégedniük.

— De ha valakinek valami mondanivalója van, — szölt Coolidge — akkor csak jöjjen az illető hozzám, szívesen látom.

Ez az invitálás mindenki számára szól, még az idegeneknek is. Ha külföldi az elnök elő akar jutni, semmiféle protekcióra nincs szüksége. Nyugodtan mehet végig a Pennsylvania Avenue-n, rendőrök vagy detektívek nem fogják feltartóztatni, sőt még akkor sem állják útját, amikor a Fehér Ház kapuján fordul be. A portás barátságosan mosolyog rá és még azt sem kérde tőle, mit tetszik keresni.

— Nagyon természetes ez, — magyarázta a portás, — mert hiszen ha valaki idejön, az bizonyos, hogy... nem a német származást keresi.

Az elnök előszobája tágas terem, amelyben Mr. Slomp, a titkár ül.

— Az elnök uttal szeretnék beszélni.

Az ember azt hinné, hogy erre kutató szemek szegződnek rája és száz kérdés ártatja, miért akar az elnökkel beszélni, mit akar az elnöktől, minek jött tulajdonképpen ide és így meg amugy... Mr. Slomp a látogatóra emeli a pillanat és nyugodtan így szól:

— Rögtön elintézzük az ügyet. Néhány perc múlva pedig már figyelmezteti az idegent, lépjen be az elnök szobájába.

— De hiszen uccai ruhában vagyok, — szabódik az európai ceremóniákhoz szokott idegen — én csak azért jöttem, hogy megtudjam, mikor volna kegyes az elnök ur fogadni?

Mr. Slomp elnézően mosolyog, int a kezével, hogy a ruha nem számít, csak tessék egész bátran bemenni az elnökhöz.

Coolidge nyájasan és mosolyogva fogadja az idegent és megkezdődik a társalgás. Mindenről szabad beszélni, csak politikáról nem. Coolidge minden héten egyszer fogadja az újságírókat, ezek körülállják az íróasztalát és a legkülönbözőbb politikai kérdéseket intézik hozzá. Ilyenkor „kibeszélik magát” az elnök és ennek leje-

ben fentartja az a jogot, hogy máskor politikáról nem beszél.

A látogatók ezt nagyon jól tudják és ezért senki sem követi el azt a tapintatlanságot, hogy politikai kérdésekkel zaklassák.

Coolidge elnököt a hallgató jelzővel ruházták fel, de éppenséggel nem illik rá ez a jelző, ha társadalmi, művészeti és földalmi kérdésekről diskurál. Nyenkor bőbeszédű és gyakran ránevet a hallgatójára:

— No, mincs igazam?

A hallgató elnök a választási kampány alatt megközelítően sem beszélt annyit, mint más elnökök szoktak.

— Ha az én tetteim nem tudnak magukért beszélni, — ez volt a jelszava — akkor a számmal semmi mondanivalója nincs.

Az utolsó héten pedig éppenséggel semmit sem mondott.

— Eleget beszéltem, — így szól barátaihoz — azt a pár napot, amit még a hivatalomban tölthetek, munkára akarom fordítani.

Valaki megkérdezte tőle, mi az érzése, meg fogják-e választani, vagy sem?

— Ezt ne tőlem kérdezze, — replikázott — hanem az amerikai választóktól. Ők sokkal jobban tudják, mint én.

tához zárandokolt csöndes imára. Csak a régi, hűséges inas, Mihály van körülötte és természetesen mindig ott van valaki a rokonság közül. Egy hallgatóságos megállapodás szerint vagy a Tiszák vagy a Keglevichék, Bornemissza, Radvánszkyak, Jósika, vagy Zeyk-család tagjai közül mindig ott tartózkodik valaki a geszti kurián, hogy a nagyasszony ne legyen egészen egyedül. Miután a szemei gyöngék, felolvassák neki a lapokat, kivéve a politikát, mert ez nem érdekli ma már az özvegyet, aki pedig sohasem maradt el a Ház egyetlen üléséről sem, ha ura felszólalt. A nap délelőttjét a parkban tölti az özvegy és ott délután az unokákkal játszik.

HOGYALL KALEJ?

1924. nov. hó 11.-én 100 lejért adták:
Nálunk:

2.88 svájci frankot.
10.10 francia frankot.
41.500 belföldi magyar koronát.
38.000 osztrák koronát.
Zürichben 2.90 frankot

Hötendorfi Konrád — hetvenkétéves.

A volt osztrák-magyar hadsereg vezérkari főnöke a német hadvezetést hibáztatja a háború elvesztésért.

(Bécs, november 11.) A véres öldöklő háború emléke ölik fel ma egy pillanatra: Hötendorfi Konrád ma lett hetvenkétéves. Hötendorfi Konrád vezértábornagy, az osztrák-magyar hadsereg volt vezérkari főnöke, aki — mint jelentettük — régóta betegeskedett, már teljesen felépült betegségéből, de mai, 72-ik születésnapját még a steyeri kórházban ünnepelte meg, amelyet valószínűleg néhány nap múlva fog csak elhagyni. Azután nyomban Bécsbe utazik és befejezi megkezdett emlékiratainak IV. kötetét. Az utolsó kötetben Konrád meg akarja védeni az osztrák-magyar hadsereget és a hadvezetőséget azok ellen a támadások ellen, amelyek német részről hangzottak el. Konrád ki akarja mutatni, hogy az osztrák-magyar hadsereg Schlieffen tábornok terve szerint teljesen betöltötte hivatását, mint a német hadsereg hátvédje. Arról az osztrák-magyar hadvezetőség Konrád szerint nem tehet, hogy a német vezérkar a háború kitörésekor hirtelen félredobta Schlieffen generális tervét, amelynek alapján az osztrák-magyar hadsereg már évek óta készült az esetleges háborúra és egy új haditerv alapján az egész rendet felforgatta, az összes megállapodásokat sutba dobta. Konrád be akarja bizonyítani, hogy a központi hatalmak a háborút a német vezérkar miatt veszítették el. Politikai körökben Konrád memoárjainak utolsó kötetét óriási érdeklődéssel várják.

Holnap
csütörtökön
megtudja, hogy mi a
Holnap titka.

A temesvári dohánygyár fejlesztése.

200 millió kár a pénzügyminisztérium fukarsága miatt.

(Saját tudósítónktól.) Mardan igazgató előterjesztésére a pénzügyminiszter még a múlt év nyarán hozzájárult a temesvári dohánygyár nagyszabású fejlesztéséhez. Az építkezés meg is indult, de a szükséges hitel hiánya miatt a munka csak csigalépésben halad, pedig ebből az országra óriási kár származik.

A temesvári dohánygyár Mardan igazgató vezetése alatt igazi mintavállalata az országnak. Rendszeres, kifogástalan munka és mintaszzerű adminisztráció jellemzik ezt a hatalmas intézményt, melyben havonta 45 millió cigaretta és 2 és fél millió szivar készül. Négy éves fennállása óta a gyár több mint 1.034.237.306 lej értékű árut gyártott s eláruljuk, hogy csekély 300 százalék haszonra dolgozik.

Ha a tervbe vett építkezési munkálatok befejezése nyerne, a gyár évente 200 millióval nagyobb

hasznot hajtana, pedig ezzel szemben a szükséges befektetési összeg nem haladja túl a husz milliót. — Ilyen körülmények között szinte érthetetlen a pénzügyminisztérium fukarsága, mely lehetetlené teszi az építkezések befejezését. Ha a jelenlegi tempóban halad a munka továbbra is, úgy még évekig is eltart, míg a megnagyobbított üzem megkezdheti működését. Erre pedig sürgősen szükség van már a fogyasztás állandó nagy emelkedése miatt is, de államérdek is követeli a munkálatok gyors befejezését, mert az államháztartásban már érezhető tételt jelentene a 200 millió befektetési többlet, viszont rengeteg munkás is találna foglalkozást és megélhetést egy olyan ipari üzemnél, melynek munkásjelölti intézményei Mardan igazgató és neje kezdeményezésére és állandó gondossága folytán mintaszerűek.

Szerdán éjszaka

megszűnik az osztrák vasúlas-sztrájk.

Megkezdődtek Bécsben a döntő tárgyalások — Meg egyezésre van kilátás. — Seipel új választásokat tervez.

(Bécs, november 11.) Az osztrák vasútsztrájk változatlanul tart és néhány élelmiszer és munkásvonaton kívül egyetlen vonat sem közlekedik. Valószínű, hogy ma szénvonalakat és beállítanak, nehogy Bécs tüzelőanyaghiányban szenvedjen. A postaforgalomban semmi fennakadás nincsen, miután azt teherautókon bonyolítják le. A Fiat-művek Bécs és Linz között autóbírláratot állított be és ezen a vonalon ezzel a személyszállítás kérdése is megoldást nyert. A repülőgépek iránt is óriási a kereslet. A Magyar Légiforgalmi Társaság a rendes egy-egy járat helyett most öt-öt járatot tart fenn. A rendes járat délután két órakor indul Budapestről és ennek a gépeit hat személyt visznek magukkal. A jegy ára fejenként 530.000 magyar korona, ami alig több ezer lejnél. Beállítottak rendkívüli járatokat is, amelynek gépein a jegy 1 millióba kerül. Tegnap olyan sok utas jelentkezett, hogy nem tudtak mindenkit felvenni a gépekre. A repülőgépek két és fél óra alatt teszik meg a bécs-budapesti utat és eddig a legkisebb baleset sem fordult elő. Rendkívül érdekes, hogy a bécsi tőzsdei forgalom lebonyolítása céljából igen nagymennyiségű értékpapírszállítványokat hoztak repülőgépen Budapestre. Azok a budapesti cégek, amelyek Bécsbe adtak el papírokat, szállítási kötelezettségüknek ezzel eleget tudnak tenni. Az értékpapírokat szabályszerű kivitel engedéllyel viszik ki és szállítási díjuk az érték két és fél százaléka. A francia-román repülő-társaság is három-három járatall bővítette ki bécs-budapesti járatait. Ezeken a gépeken 132 francia frank a menetdíj. Az autók három és fél óra alatt teszik meg

az utat, de sokkal drágábbak, mint a repülőgép, mert egy bécsi, illetőleg budapesti út 5 millió korona. Az autókat és a repülőgépeket szintén rendes utlevél és vámvizsgálat alá veszik.

Seipel választásra gondol.

Az osztrák hivatalos lap mai száma közli, hogy Hainisch köztársasági elnök elfogadta Seipel kormányának lemondását és az ügyek vitelével ideiglenesen megbizta. Politikai körökben azt hiszik, hogy Seipel csak azért mondott le, hogy nagytakarítást csináljon a kormányt támogató koalícióban. A kormány német nemzeti miniszterei már régebben elvesztették pártjukban a befolyást és ezért szabadulni akar tőlük Seipel. Valószínű, hogy Seipel a keresztényszociális baloldali és a szociáldemokraták jobboldali szárnyából alakítja meg újra a kormányát. Végső esetben sor kerülne új választásokra is és akkor a német nemzetiek teljesen elvesztenék a lábuk alól a talajt. Új választások esetén az osztrák parlament előreláthatólag csak két nagy pártból, a szociáldemokratákból és a keresztényszociálisokból fog állni.

Megegyezésre van kilátás.

Ma kezdték meg a döntőtanácskozásokat, amelyek valószínűleg eredménnyel fognak végződni, miután a vasutagazgatóság hajlandóan mutatkozik a bérkövetelések teljesítésére. De csak erre az évre. A vasutasok azonban garanciát követelnek, hogy jövőre is megkapják felemelt béreiket. Miután az igazgatóság elvben erre is hajlandóan mutatkozik, a tárgyalások közeli megegyezéssel bíznak. A nemzetgyűlés ma délután ismét összeült, ennek bejelentette Seipel kormánya lemondását és referált a sztrájk állásáról. A vasutak igazgatóságának az a terve, hogy a személyszállítás tarifáját 25 százalékkal felemeli és a bevételi többletből fedezi a bérköveteléseket. A Neue Freie Presse véleménye szerint a forgalom a szerdára virradó éjszakán ismét meg fog indulni. A sztrájk miatt feltorlódtak a szállítmányok és minden átlomás zsúfolva van. Napokig eltarthat a sínek felszabadítása.

Öngyilkossággal fenyegetőzik a pesti bombamerénylő-vezér.

November 18.-án lesz a főtárgyalás.

(Budapest, november 11.) November 18.-án lesz a bombamerénylők büntörének főtárgyalása. A letartóztatásban levő vádlottak, köztük a hírhedt Márfy József is, feltűnően idegesen viselkednek a fogházban, de a velük szolidáris és szabadlábban maradt barátaik is izgalommal készülnek a büntör főtárgyalására. A napokban már többeket fölkerestek a tanúk közül és arra akarták rábírní őket, hogy a főtárgyalás során ne valljanak terhelően Márfyék ellen. A hamistanuszerzőket most nyomozza a rendőrség. Márfy még hetekkel ezelőtt bizott abban, hogy külső, szabadlábban levő barátai elintézik valamiképpen, hogy a bombamerénylők büntöré nem kerül főtárgyalásra. Amikor ezek a reményei szétfoszlottak, akkor trükkhöz folyamodott. A vizsgálóbíró előtt bejelentette, hogy öngyilkos lesz. Nem vették komolyan, mert a foglászabályok szigorú betartása mellett Márfynak nincsen módjában, hogy öngyilkos legyen. A bombamerénylők vezére mindazonáltal megírta bucsulevelet. Ilyen levelet intézett Héjjas Ivánhoz, dr. Dániel Sándorhoz, az ébredők ügyészéhez, Adorján Gézához, a nemzetvédelmi csoport vezetéséhez és még másokhoz. Ezekben a levelekben arról panaszkodik Márfy, hogy alaptalan vádakot koholtak ellene, nem bírja idegekkel tovább a szenvedést és felakasztja magát.

A bucsulevelek azonban nem kerültek a címzetekhez, a vizsgálóbíró nem továbbította azokat, hanem a büntör aktáihoz csatolta valamennyit. Márfy természetesen meg sem kísérelte az öngyilkosságot.

Két jubileum.

Amikor a kard és kártya összehatalálkoztak

Érdekes összevágása az eseményeknek, hogy két olyan különböző intézmény, mint az ugynevezett „becsületügyi eljárás” és a montecarlói játékbárlang — a kard és kártya — ugyanazon a héten ülik ötven esztendősi jubileumukat.

A becsületügyi eljárás 1874 november 7-én született meg, akkor adták ki a katonai becsületügyi szabályzatot, amely a tisztek, valamint tisztek és polgári személyek közt felmerülő lovagias ügyeket szabályozza.

Hét nappal később, 1874 november 14-ikén alapította meg Aristide Blanc, volt párisi pincér a montecarlói játékbárlangot, a kártyások Mekkáját. A roulette és baccarat monakói temploma azóta világhírűvé vált és a világ minden részéből összegyűlt kalandorok ma is ugyanazzal a reménykedő buzgalommal igyekeznek szerencséjüket a zöld asztalok mellett megalapítani, mint ötven évvel ezelőtt, noha az ötvenéves bonmot a rouge et noir-ról még most is érvényes: A rouge (vörös) is nyer néha, a noir (fekete) is nyer néha, de a fehér az mindig nyer. A fehér: Blanc ur, a rovttmultu croupier, a játékbárlang megalapítója.

Megkárosították Magyarország exkirálynőjét.

A család beleegyezése nélkül potom áron elvesztették a királyi ékszereket. — Zita feljelentése a madridi rendőrség előtt.

(Madrid, november 11.) Érdekes feljelentés történt Madrid rendőrfőnöksége előtt. Zita exkirályné nevében és meghatalmazásából a madridi rendőrfőnökségen írásbeli panaszt adtak be egy külföldi ékszerész ellen, aki azonban most Madridban lakik, mert jogtalan módon eltulajdonította és visszatartja azokat az ékszereket, amelyek Károly királyé voltak és most özvegyének, Zita királynénak és gyermekeinek a jogos tulajdona.

A feljelentés, amelyet Don Leon de las Casas ügyvéd adott be a királyné nevében és amelyet Don José Zorilla Monasterio királyi ügyész is ellenjegyzett, kimerítően ismerteti az ékszerek ügyét. A feljelentés szerint az elhunyt Károly király birtokában voltak az ékszerek még a fegyverszünet elrendelésekor is. Az ékszerek között különösen nagy értéket képviselt egy kereszt, 196 darab gyöngyből, 4300 gramm súlyban, egy 34 gyöngyszeméből álló nyakék 1780 gramm súlyban, egy független briliáns collier 233 gramm súlyban, egy kétsoros gyöngy-nyakék briliáns fesszababítóval, egy 316 karátos briliáns nyakék, egy briliáns diadém, egy függőbroche briliánsokból és gyöngyök ből, egy szent korona, a frankfurti és a florenci diadém, a nagy aranygyapjú, egy rózsaszinben játszó gyémántos collier.

Midőn Károly király megfosztott civilistájától és ingatlanaitól, kénytelen volt 1919. 1920 és 1921-ben különböző kölcsönügyleteket csinálni az ékszerek terhére és azok lebonyolítását a király Steiner báróra bízta, de nyomatékosan kifejezte és többször hangsúlyozta azt az utasítását hogy Steiner báró az ékszerek egyetlen darabját sem adhatja el a nyert utasítások szerint csakis kölcsönt vehet azokra.

Már ezen időben lépett Steiner báró összeköttetésbe a most feljelentett ékszerésszel egyik testvére után. Károly király többek között vett fel különféle kölcsönöket, amelyeknek összege ekkor 12 millió 102.104 frankra rugott. Ugy tervezte, hogy ha szükséges lesz, úgy maga fog rendelkezni az iránt, hogy tartozásainak kiegyenlítésére az ékszerek valamelyikét vagy azoknak esetleg egy részét eladja. Azonban Steiner báró nélkül, hogy erre felhatalmazást nyert volna, megállapodott az említett ékszerésszel, ugyancsak a testvére után, hogy az ékszereket neki eladja és így a király tartozásait kifizethessék. Steiner báró ezt a megállapodást akkor létesítette, amikor a Budapestre való bevonulás sikertelen maradt és ebből kifolyólag Madeira szigetre internálták Károly exkirályt. Az ékszerek mélyen a valódi értékük alatt kerültek az ékszerész birtokába, mert az ékszerész valódi értéke és az említett ékszerész által adott kölcsönösszeg között óriási volt a különbség, bár az ékszerésznek tudnia kellett, hogy Steiner bárónak nem volt joga az ékszereket el-

adni, tudnia kellett, hogy Steiner bárónak csakis elzálogosításra volt felhatalmazása, az is olyképpen, hogy a király bármikor vissza juthasson ékszereihez, ha kifizeti a zálogösszeget. A madridi rendőrség most beidézte a feljelentett ékszerészt és zárlatot rendelt el az ékszerekre mindaddig, amíg az így teljesen tisztázódni fog.

STANHAZAI MŰVÉSZET

Az aradi színház heti műsora. Szerdán: Hazudik a muzsikaszó, operette. Balogh Böske vendégfelléptével. Csütörtökön: Arvácska, operette. Balogh Böske vendégfelléptével. Pénteken: Menyasszonyháború, operette. Bemutató előadás. Balogh Böske vendégfelléptével. Szombaton délután: Három grácia, operette. Balogh Böske vendégfelléptével. Este: Menyasszonyháború, operette. Balogh Böske vendégfelléptével. Vasárnap délután fél 3-kor: A cigány, népszínmű; fél 6-kor: Gül-Baba, operette. Balogh Böske vendégfelléptével; fél 9-kor: Menyasszonyháború. Balogh Böske vendégfelléptével.

Balogh Böske a „Három grácia”-ban. Ma este zúfolt ház előtt folytatta aradi vendégszínházának sorát Balogh Böske. Taps, kihívás bőven volt és az mind a drága Balogh Böske szívének, aki ma elemében volt. Tánccal, énekkel, játékkal, ismét hódított és forró, szép színházi estét szerzett az aradi közönségnek. Közvetlensége és életteli tele játéka vitte az előadást, amelynek ő volt a szíve és a lelke. (b. i.)

Grosavescu aradi hangversenye. Évek hosszú sora óta nem csigázta fel a közönség érdeklődését zenei esemény olyannyira, mint most Grosavescu Traian november 19-ére kiúzott hangversenye. Óriási érdeklődés nyilvánul meg a kiváló tehetséges énekművész aradi szereplése iránt, amely az idei hangversenyszezon fénypontjává igérkezik. Tartalmas, magasnívójú műsorral lép az aradi közönség elé Grosavescu, a világhírű operaénekes, aki ezen a turnéján bucsuzik hosszú időre az erdélyi közönségtől. A román operaénekes, akinek London, Páris, Berlin közönsége tapsolt legutóbb, aradi hangversenye után Budapestre utazik, ahol a magyar Operaház ünnepelt vendége lesz néhány napon keresztül. Ezután pedig a dollárok hazáiba utazik Grosavescu, ahol a newyorki Metropolitan operaház harminc fellépésre szerződtette a román művészt, akit a világsajtó méltán tart Caruso utódjának.

Az aradi színházi iroda hírei. Szerdán este Erdélyi-Neumann hangulatos operettje: Hazudik a muzsikaszó kerül felújításra az aradi színpadon. A jeles magyar terméken két kiváló vendég is fellép. Balogh Böske Jutka cselédet játsza és Kiss Cecil, a cluji színház volt primadonnája, Juliát. — A népszerű Balogh Böske, aki az aradiak szeretetébe annyira belelopta magát, vendégszereplését új darabok betanulásaira is fordítja. Az idény slágeré-

ben, az Arvácskában lép fel csütörtökön, melyben Mici szerepét játsza. — Szombaton délután a Három gráciát ismétli meg a színház. Balogh Böske vendégfelléptével. Az előadást a szokásos kedvezményes helyárakkal tartják és minden felnőtt egy gyermeket ingyen vihet magával a színházba. — Vasárnap délután fél 3-kor kerül az idényben először népszínmű előadásra. A cigány, melynek címszerepét Kassay Károly játsza és a fő nő szerepben Fekete Irén fog fellépni. — Az igazgatóságnak sikerült Balogh Böske további vendégszereplésekre megnyerni és így pénteken a Menyasszonyháború bemutatóján Tarkóvi Julianna szerepét játsza el.

Operaestély az aradi Kulturpalotában. November 13-án, csütörtök este 9 órakor II. rendkívüli gála kamara operaestély Corfescu Virginia, a világhírű opera-primadonna és Corfescu Miklós, a világhírű drá-

Gömbösék kormányt alakítanak

A magyar fajvédők Bethlen István ellen. — Új csoportosulások a magyar politikában.

(Budapest, november 11.) A Nagyatádi halálával támadt politikai bizonytalanság még nincs megoldva. Jólértesült politikai körökben úgy hiszik, hogy a kisgazdák jobboldali elemei — mintegy tizenketten — kilépnek az egységes pártból, míg a másik szárny Mayer János vezérletével megmarad a Kormánypártban. Ugyancsak a legközelebbi időn belül kiválik a pártból a Viczián-féle csoport öt-hat képviselője, akik a kisgazdákkal együtt Gömbösökhöz csatlakoznak. Gömbösök erősen hangoztatják, hogy bármelyik pillanatban készek a kormányzás átvételére. Már a miniszteri listát is összeállították, de egyelőre csak négy név szivárgott ki.

Terveik szerint a miniszterelnök Gömbös Gyula lenne, aki megtartaná a belügyi tárca vezetését is, külügyminiszter Eckhardt Tibor, földművelésügyi miniszter Ulain Ferenc, míg a hadügyi tárcát Friedrich Istvánra bízák. Kiss Menyhártnek, Zsirkay Jánosnak és Lendvai Istvánnak nem szándé-

mai opera-tenorista, Páris, Brüsszel, Madrid, Budapest, stb. ünnepelt énekművészei, előadva a leghíresebb operák teljes felvonásait, nagy operaestélyt tartanak. Színre kerül: „Otello”, Verdi operája (I., III., IV. felvonás.) Karnagy: Kovács. Jegyek válthatók „Libreria Diecesana”-nál Arad és este a pénztárnál.

Prihoda Vasa pénteki aradi hangversenye minden jegy elkelt. A közönség kíváncságára a művész teljesen új műsorral egy második hangversenyt ad vasárnap délelőtt 11 órakor.

Megnyílt „Fregoli” ruha- és jelmezkölcsönző, ahol női és férfi jelmezek, női estélyruhák, frackok, smokingok, jacketek és cilinderek, kölcsön kaphatók. Arad, Str. Eminescu 3.

Kiss Károly festőművész képiállítása az aradi Kulturpalota kistermében. Nyitva naponta délelőtt 10—1, délután 3—7.

Koznak bársonyszéket juttatni. Beavatott körökben már arról is beszélnek, hogy Gömbös dolgozik a Kormányprogrammon, amelynek első pontja az általános amnesztia lenne. Komoly politikai körökben Gömbösök kísérletezése fölött mosollyal térnek napirendre.

Maga Bethlen sem bánja, ha az elégedetlen elemek, akik állandóan palotaforradalmakat szöttek, kilépnek a pártból, mert bőven kap értük kárpótlást. A kormánytámogató Huszár-Vass és Ernst párt ugyanis föloszlik, nagyobbik fele belén az egységes pártba, a Wolff Károly és Ernst Sándor vezetése alatt álló csoport pedig Gömbösökhöz csatlakozik, amely így a legerősebb ellenzéki párt lesz, és mintegy negyven-negyenöt tagból fog állni.

A pártokivüliek egy része is belén a Kormánypártba és így Bethlennek meglesz a numerikus többsége, sőt az egységespárt számbelileg még erősebb is lesz, mint eddig volt.

Fejedelm-látogatás Budapesten.

Mónaco uralkodója incognitoan.

(Budapest, november 11.) A világ egyik legkisebb és legérdekesebb államának, Monacónak a fejedelme ma Budapestre érkezett. II. Lajos monacói fejedelem herceg Festetics Taszilo hercegei kastélyának vendége volt és Budapesten keresztül Párisba akart vissza utazni, azonban az osztrák vasutassztrájk miatt egyelőre nem utazhattak el. A fejedelem vejével, Péter monacói herceggel és ennek feleségével, Valentinovich Charlotte hercegnővel a Duna-palotában szállott meg, ahol a fejedelmi vendégek részére a három legszebb szobából álló és legfényűzőbben berendezett lakosztályt, az úgynevezett „fejedelmi lakosztályt” rezerválták. Lajos fejedelem és kísérete a hercegei kastélyból, ahol két hélig tartózkodtak, két hatalmas turautón érkezett meg a magyar fővárosba.

Megérkezésük után átöltöztek a fiatal hercegnő nyugovóra tért, míg a fejedelem és a fia titkáruk kíséretében a Duna-palota éttermében vacsoráztak meg, ahol fejeként egy-egy 130.000 koronás menüt fogyasztottak el. Majd a fényesen kivilágított és előkelő közönséggel megtelt tánciallamba mentek, ahol egy-egy polár cocktailt ittak. A közönségnek azonban nem volt tudomása arról, hogy milyen előkelő vendégeket együtt tölti el az estét. A fejedelmi vendégek Budapesten várják be az osztrák vasutassztrájk megszűntét.

HIDEG

Hideg,

komoly, téli hideg lesz lassan, az emberek mindjobban összegömbölyödnek kabátjukat és felgyújt gáléról mennek tovább dolguk vagy dologtalanságuk felé. Hideg őszi délutánok követtem azt az embert, akinek nincs kabátja. Magába mélyedt, szomorú, kopott és éhes. Ugy jár az utcákon cél nélkül, néha-néha felcsillanó reménnyel, mint egy irabolygó lidérc a pusztaságban. Családja jár az eszébe, lakása, az napi ebédje, cipője, ruhája, nem tudom, lehet, hogy valamennyit egyszerre és ez a valószínű. Megy-megy és itt-ott megáll a kirakatok előtt, nézi a könyv-sorokat, befűtöket, szalámi-rudakat, nézi a kabátokat, ruhákat, cipőket, nézi szomorúan elgondolkozva s úgy néha hirtelen összegyűlnék a könnyek a szemében. Lehet, hogy a hidegtől, lehet, a gondjaitól, de szomorúan könyvezik és alig-alig veszi őt észre valaki. Az emberek nem törődnek egymással, sietve mennek el egymás mellett, mindenki a maga bálával foglalkozik s ránézni sem érdekel egyik a másikat. És a kabátnélküli ember százszorosan érzi, hogy magára van hagyatva. Már nem is érzi a hideget, már nem is érzi, hogy éhes, már nem is tudja, hogy él, csak tényleg pislikoló ünnepi társaságban a járdán, a kocsiúton, autók és kocsik között és nem fél, hogy letiporják, eltapossák. Utolsó szava inkább köszönet lenne a felé, aki vigyázatlanságával fölmentenél őt a ránehezülő életgondok továbbviselésétől. És hány ilyen kabátnélküli ember jár ma szerte az utcák forgatagában?

— Románia követe Mussolininál. Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta Lahovary román követet.

— Moldován Silvius bucsuja az aradi ügyészektől. Moldován Silvius dr. semmitősségi bíró, az aradi törvényszék nyugdíjazott elnöke a mai napon meleg kézszorítással az aradi királyi ügyészség tagjaitól vett bucsút. A törvényszéki elnök utódjára nézve még mindig nem érkezett meg az új miniszter döntése. Az elnökséget jelenlegesen dr. Barbur Sever táblabíró, helyettes-elnök vezeti.

— Tisza-ünnep Makón. Makóról jelentik: Csanád-, Arad- és Torontál-vármegyék egységesített törvényhatósága Purgly Emil főispán elnökletével tegnap diszközségi ülést tartott a vármegyei háza nagytermében, ahol lelepítették Tisza István gróf arcképét. Az ünnepségen Kállay Tibor volt pénzügyminiszter mondott nagy hatású beszédet.

— Új magyar munkáspárt. Budapestről táviratozzák: A szociáldemokrata-pártból hónapokkal ezelőtt kivált három ezer vasesztérgályos ma megalakította a keresztény nemzeti szociáldemokrata-pártot és szakszervezetet. Az új párt ma ünnepélyes keretek között avatta fel a Reuter-utcában berendezett pártelhelyiséget. Az ünnepség szónokai hangsúlyozták, hogy megelégtették a szociáldemokrata-központ terrorját, amely nem engedte, hogy a szakma jogos követeléseit fellegítse nyerve.

— Prihoda fényképek és a pénteki hangverseny műsora már kaphatók a Sándor (volt Kelet) Hírlapirodában.

LEGUABB

Kommunista összeesküvés Magyarországon.

Budapestről táviratozzák: A rendőrség nagyszabású kommunista összeesküvést leplezett le, amelynek szálai a vidéki városokba vezetnek. Az összeesküvők al-

lítólag a kormányzó ellen merényletet akartak elkövetni. A rendőrség a nyomozás részleteit egyelőre titokban tartja.

Megőrült magyar futóbajnok.

Budapestről táviratozzák: A tegnapi mára virradó éjszakán az Erzsébet-körúton egy meztelen ember rohant végig. A rendőrök lefogták a meztelen embert, aki

örjöngeni kezdett. A szerencsétlen emberről megállapították, hogy Király Pál, az európai hírvetőfutóbajnok. A tébolydába szállították.

Ongyilkosság a hűtlen vőlegény miatt.

Egy budapesti urileány megrendítő tragédiája.

(Budapest, november 11.) Megrendítő tragédia történt tegnap este a magyar fővárosban. Lockschmidt Gizella 24 éves urileány tegnap este elment barátnőjének, Száraz Mancinak a Péterfy-utcában levő lakására. Lockschmidt Gizellával ment a nővére is, mert már régen gyanakodtak, hogy Gizella vőlegénye, egy pesti banktisztviselője, aki az utóbbi időben észrevehetően elhidegült. Száraz Mancinak udvarol. Lockschmidt Gizella fényleg a barátnő-

jénél találta vőlegényét és ezzel beigazolták látni gyanúját. A két leány között heves szóváltás keletkezett és a szóváltás hevében Lockschmidt Gizella revolvert rántott elő és kétszer egymásután a homlokába lött. Halálukolva szállították a Rókus kórházba, ahol rövid idő múlva meghalt. Lockschmidt Gizella apja a rendőrségen feljelentést tett Szárazék ellen, mert feljelentése szerint ezek megrágalmazták leányát és ezért elhidegült el tőle a vőlegénye.

— Három új napilap indul Berlinben. Berlinből jelentik: A német főváros három új napilap megjelenésének küszöbén áll. A jobboldali radikálisok „Nationalpost” címen indítanak új napilapot. Ugyancsak jobboldali politikát fog szolgálni a „Neue Tagliche Rundschau”, amelyet a Stümmes által beszüntetett és a „Deutsche Allgemeine Zeitung”-ba olvasztott „Tagliche Rundschau” régi szerkesztője fog szerkeszteni. Végül a republikánusok is megvalósítják régi lapalapítási tervüket és „Die Republik” címen adnak ki új lapot.

— Felrobbant mozdony. Bécsből táviratozzák: Bécsben a közúti gőzvasút egyik mozdonya kiugrott a sínekéről és beleszaladt egy áruházba. A helyiségekbe rohant mozdony kárája felrobbant és a robbanás következtében az üzlet kigyulladt.

— Leszállították Szász Zoltán büntetését. Budapestről táviratozzák: Egy évvel ezelőtt Szász Zoltánt, a kitűnő magyar író az azóta már megszűnt bécsi Jövőben megjelent cikkei miatt 3 évi börtönrre ítélte a törvényszék. Az indokolás szerint Szász Zoltán nemzetgyalázást követett el. A Kuria mai tárgyalásán a büntetést 1 évi fogságra szűkítette le.

— Elhunyt magyar festőművész. Budapestről táviratozzák: Pentelei Molnár János, kiváló magyar festőművész ma Békésgyulán szívizélhűtésben meghalt.

— Válságos Pethes Imre állapota. Budapestről táviratozzák: Pethes Imre színművész állapota rosszabbodott és orvosai az agyvelőgyulladás terjedését aggasztónak tartják.

— Anarchistalázadás Spanyolországban. Madridból táviratozzák: Az anarchistákkal való harcok során ma negyven letartóztatás történt és a letartóztatottak között van Domingó közlarság egyik exképviselője is.

— Havazás Newyorkban. Newyorkból táviratozzák: Ma hirtelenül nullafok alatt 4 fokra süllyedt a hőmérő és erősen havazott.

— Politi párbajozik. Nagykanizsáról táviratozzák: Politi ma reggel megérkezett. A párbajt délután három órakor vívják meg. Feltételek: nehéz lovassági kard, végkimerülésig, hónalj- és nyak-bandázssal, szuras kizárva.

— Temetés. Nagy részvét mellett temették el kedden délután Aradon özvegy Mold Józsefnét, a tegnap elhunyt 37 éves ismert aradi matrózt, Mold József volt aradi CFR. főfelügyelő édesanyját. A gyászszertartás befejezése után hatalmas gyászoló tömeg kísérte el az elhunytat a Consistoriului (Battinyány) uccai házból utolsó útjára.

— A felrobbant benzínlámpa. Sullyos szerencsétlenség történt ma délután Aradon a Bohus-palotában. Özvegy Mátyás Árpádné szakácsnő egy benzínlámpával dolgozott a konyhában. A lámpa felrobbant és a szerencsétlen asszony arcán és nyakán sullyos égési sebeket szenvedett. Az első segélyt dr. Stauber Andor hatóságilag orvos nyújtotta, amely után a mentők Mátyásnét a kórházba szállították.

— Az aradi izr. hitközség t. tagjaihoz. Az Erdély-Bánati izr. hitközségek küldöttei f. hó 17-én Aradon kongresszust tartanak. Felkérjük az aradi hitközség t. tagjait, hogy vendégeink elszállásolásánál segítségünkre jenni sziveskedjenek. Az elszállásolást 16. és 17-ére kérjük. A vonatkozó bejelentéseket dr. Schütz Henriknél (telefon szám 417.) sziveskedjenek megtenni.

— Hármaskikre. Ritka családi esemény történt Timisoarán. Zaranecanti Mihály rendőr felesége ma hármaskikreknél adott életet. A gyermekek élnek és egészségesek.

MA
szerdán
SUMURUN
keleti dráma az aradi
Urániában.

— Az aradi nyugdíjfizetések sorrendje. Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjgyosztálva a november havi nyugdíjakat a következő sorrendben fizeti ki: 13-án és 14-én a polgári, 15-én a tanítói, 17-én a katonatiszti, 18-án és 19-én a vasúti nyugdíjasokat.

— Halálozás. Jivanesco Trajan ismert lugoj magánzó, aki tevékeny részt vett Lugoj város közigazdasági életében és aki általános megbecsülést szerzett nevének, ma hosszas szenvedés után meghalt. Halálát fia, Jovanescu Vasile, az aradi 13. calarasi huszárezred kapitánya és rajta kívül előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja.

— Visszavont feljelentés. Zala Béla a Genius aradi irodalmi folyóirat igazgatója néhány héttel ezelőtt — mint ismeretes — bűnvádi feljelentést tett Institoris Antal a vállalat egyik ügynöke ellen. Institoris több erdélyi városban hirdetéseket gyűjtött a Genius számára, sőt a megrendelt hirdetések ellenértékét is felvette a pénzzel azonban nem számolt el. A Genius igazgatósága a hirdetői tömeges reklamálásból megtudta, hogy az ügynök körülbelül 40 ezer lelt eltulajdonított a vállalat vagyonából és ezért sikerkasztásért feljelentette a hűtlen ügynököt. Az aradi államrendőrség a feljelentés alapján letartóztatta Institoris Antalt és átadta a királyi ügyészségnek, amelynek indítványára a vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte a sikerkasztó ügynököt. Institoris hétélt óta az aradi ügyészség fogházának lakója. Ma a bűnügyben váratlan fordulat történt. Zala Béla beadványt intézett az aradi törvényszék vizsgálóbíróiához, melyben visszavonta az Institoris ellen benyújtott bűnvádi feljelentését. A beadvány ügyében holnap dönt Ionescu vizsgálóbíró. Amennyiben megállapítást nyer, hogy Institoris bűncselekménye nem üldözendő hivatalból, úgy a holnapi napon szabadlábra helyezik.

— Prihoda Vasa pénteki aradi hangversenyére fentartott jegyek csak szerda délig lesznek fentartva. Sándor hírlapiroda.

— Románia Címárának munkálatai befejezéshez közeledik. Az 1925. elején Rudolf Mosse r. t. kiadásában megjelenő Románia Címárának munkálatai már befejezéshez közelednek és ezen nagy mű nyomása nemsokára megkezdődik. Ezen ügyből kifolyólag a Rudolf Mosse cég vezérképviselője a közeli napokban rövid időre városunkba érkezik, az érdekelteket az adatok és egyéb felvilágosítások megadására végett fel fogja keresni.

— Figyelmeztetés az aradi közönséghez. Olariu István aradi pénzügyi tanácsnok figyelmezteti a közönséget, hogy a lakásokon megjelent végrehajtóknak vagy más városi tisztviselőknak nincs joguk a városi illetékek befizetése címén pénzt felvenni. Akire városi illeték van kivetve, megfelelő hivatalos nyugta ellenében a városi adópénztárnál fi-

— Vádirat a hannoveri tömeggyilkos ellen. Berlinből jelentik: Még emlékeztetben van Haarmann, a hannoveri tömeggyilkos rémtette. Haarmann főleg idegen városokból érkezett fiatalembereket csalt lakására és ott meggyilkolta őket. A holttesteket a háza közelében levő folyóba dobta. Egy véletlen felfedte a tömeggyilkos tetteit és letartóztatták. A vádirat most készült el ebben az ügyben és bírósági érdeklődés előzi meg a november végén tartandó esküdszéki tárgyalást. A vádirat a bestiális gyilkost 27 rendbeli gyilkossággal vádolja, valamint hét gyilkossági kísérlettel.

— Fegyházra ítélték a CFR. sikasztóját. Cluj-Kolozsvárról jelentik: Nagy érdeklődés között hirdették ki Condescu Vasile, a CFR. országsszerző híressé vált panamistája ellen szóló bírói ítéletet, amely Condescut büncsnek találta a CFR. bíróságnak meghamisításában, a mechanikusiskola növendékei listájának meghamisításában és abban, hogy főnökének nevében hamisított aláírással kifizetési utalványokat láttamozott és azokat hamisított aláírással jegyezte ellen. Ezért a törvényszék öt és fél évi fegyházra ítélte Condescut.

— Orvosi hír. Dr. Antal György bőrgyógyász és urológus megkezdte esti rendelését 6—8. Arad, Bul. Carol 56. (Frászet-körút és Simonyi-ucca sarok.)

— Hogyan mentették fel a szigetvári „zsidoölő” orvost. Budapestről táviratozzák: Emlékeztet, hogy a pécsi tábla is felmentette dr. Huszár Csaba szigetvári orvost, aki egy éjszakai támadás során bonckésével mellbe szúrta Friedmann Jenő szigetvári földbirtokost. Huszár Csaba a szigetvári ébredők vezetőségének tagja és Friedmannt büdös zsidónak nevezte Huszár Csaba, aki tiltakozott a támadás ellen. Ennek során szúrta meg az orvos Friedmann. A tábla nem Huszárt ítélte el, hanem Friedmann, akit támadónak nyilvánított és ezért két hónapi fogházzal sújtotta. A tárgyalás körülményei miatt különben a tárgyalótermet dr. Gál Jenő a leghíresebb budapesti ügyvédek egyike, felháborodással hagyta el és az ítéletkiírdetést sem várta meg. Gál kijelentette, hogy csak a Kurian fogja elmondani, miért hagyta el a tábla épületét, de any nyit már mondhat, hogy felháborítónak tartja azt, hogy a tábla tárgyalására rendőrökkel szállták meg az épületet. Elmondta, hogy a bűnfelek között egy vasbot is szerepelt és Huszárek azt állították, hogy ezzel sebesítette meg Friedmann Huszár Csabát. Kiderült azonban, hogy a vasbot tévedésből került a bűnfelek közé és annak semmi köze az ügyhöz, hanem egy Mihály cipész verekedési ügyéhez tartozik. Dr. Gál Jenő nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy a kuriai tárgyalás során fog beszélni a főtárgyalás sajtószéri körülményeiről. Az érdekes tárgyalás elé óriási érdeklődéssel tekintenek.

Utóljára

ma szerdán

Mai leányok

modern életkép az aradi

APOLLO-ban.

Jókai-érmeket veret Magyarország.

Megkezdődnek a centennáriumi előkészítő munkák.
Pénzt szereznek Jókai Mór síremlékének céljaira.

(Budapest, nov. 11.) A jövő esztendőben lesz száz éve Jókai Mór születésének. Ezt a centennáriumi a magyar kulturális világ még nagyobb és bensőségebb szeretettel és áhítattal akarja megünnepelni, mint történt a Petőfi centennáriumi alkalmával. A centennáriumi ünnepségének megrendezését Rákosi Jenő a legnagyobb magyar író elnöke alatt álló bizottság vállalta magára, s egyetlen felhívására állam, köztestületek, iskolák, irodalmi társulatok, s az egész társadalom megmozdult. Holnap délelőtt tartja meg a Jókai-ünnepségeket megszervező bizottság első ülését, s ezen már ki fognak alakulni a körvonalai annak a hódoló tiszteletnek, amelylyel a magyar nemzet halhatatlan nagysága iránt való rajongását és kegyeletét ki akarja fejezni.

A centennáriumi alkalmából új ből Jókai Mór özvegyére irányul a közérdeklődés. Férje halála óta teljes visszavonultságban, elzárkózva a nyilvánosság elől él Jókainé Nagy Bella. Soha, semmit nem lehet róla hallani, szinte nem is él a nyilvánosság számára, csak látja körében tölti el napjait. Most, hogy a centennáriumi ünnepségek közelednek, sokan felkérnek, hogy tanácsot és útmutatást kérjenek tőle, halott férjéről.

Más különben az állami pénzverő hivatal igazgatójával, Mihaelis Somaival tárgyalt. A pénzverdei igazgató azért kereste fel Jókai özvegyét, hogy közölje vele, hogy a kincstár a centennáriumi alkalmából Jókai-érmeket kíván veretni. Ezeknek az érmeknek az volna a célja, hogy széles néprétegekben elterjedjenek Jókai emléket és volna egy szentebb, magasabb célja is, az, hogy az érmekből befolyó összegből végre megszerezze a nagy mesemondó nyugvóhelye fölé készíthető síremlék költségeit. Az érmeket úgy tervezték, hogy az egykori ezüst ötkoronas nagyságában vernék. Az egyik oldalán Jókai Mórnak portráját adnák, a másikon pedig egy olyan közismert jelenetet mintáznának meg Jókai életéből, amelyről mindenki ráismerne. Az érmek elkészítése egész rövid idő alatt megtörténhetne, mert a szükséges nyersanyag meg volna hozzá és már kijelölték azt a művészt is, aki az érmeket megmintázná. Az özvegytől a pénzverdei igazgató azt kérte, hogy jelölje meg Jókai életének azt a mozzanatát, amely leginkább jellemzi, s amelyről és közéleti nagyságát méltóan jelképezné.

val, továbbá, miért akart öngyilkosságot követni. Imre György elmondta, hogy öngyilkos akart lenni és miután saját pisztolyához nem tudott töltényeket szerezni, a postaaltiszt szolgálati fegyverét akarta megszerezni. A revolvert el is ragadta Goór Józseftől és futás közben a saját pisztolyát dobta el. Mikor üldözőit már nem látta, felszaladt a Vadász-uccai lakásába és ott akarta elkövetni az öngyilkosságot. Miután Imre György hosszasan rábeszélésre öngyilkossági szándékáról lemondott, elbocsátották a főkapitányság őrzetéből, de elárast indítottak ellene.

Nem vall a titokzatos aradi öngyilkos.

Állítólag veszteségei miatt akart meghalni.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Központi szállodában történt rejtélyes öngyilkosság áldozatát, Segal Arthur utazót — mint megírtuk — tegnap este megoperálták. Az operáció több mint két óra hosszáig tartott és a műtétet végző orvosok megállapították, hogy az életunt két ízben követett el öngyilkossági kísérletet, két-három napi időközben. A műtét után a beteg láza csökkent és nincs kizárva, hogy gondos ápolással sikerül megmenteni az életnek a makacs öngyilkost. Ma délelőtt a rendőrség újból átkutatta Segal Arthur ruháit, de mindössze többmillió német márkát, husz lejt és csekk-lapokat találtak zsebeiben, amelyek bucaresti bankok címére voltak kiállítva. Segal ma is rendkívül bizalmatlan a rendőrséggel szemben és egyáltalán nem akar vallani. A rendőrség közgei előtt kijelentette, hogy kizárólag a kórházigazgatónak mond el egyes dolgokat. Így aztán többek között elmondta, hogy 200 sváici frankja volt és egy csomó dollárja, amelyet elveszített. Amikor azonban az ön-

Kalandos öngyilkossági kísérlet.

Aki másnak fegyverével akarta kivégezni önmagát.

(Budapest, november 11.) Tegnap reggel a Városház-uccában a főposta kapujánál teljesített szolgálatot Goór József postaaltiszt. Félkilenc óra tájban odajött hozzá egy ismerőse, Imre György postaaltiszt, aki nekiugrott Goórnak és fojtogatni kezdte.

— Most meghalsz kutya! — kiáltott fojtogatás közben Imre.

Goór József, aki nem tudta, hogy minek köszönheti ezt a támadást, szorongatott helyzetében előrántotta szolgálati fegyverét mire a támadó azt kicsavarta kezéből és futásnak eredt, majd elűnt a Párisi-ucca irányában, futás közben pedig eldobta kis revolverét. Goór, amikor kissé magához tért, jelentette az esetet a közelben szolgálatot teljesítő rendőrnek, akivel együtt bement a főposta inspekciós szobájába. Ebben a szobában egy levelet találtak, amelyet Imre György írt a postaigazgatóságnak és a levélben bejelenti, hogy öngyilkosságot fog elkövetni. A rendőr azonnal jelentette az esetet a főkapitányságon, ahonnan detektíveket küldtek a városba Imre György felkutatására. Az egyik detektív Vadász-ucca 34. számú ház második emeletén lévő szobájában meg is találta Imrét, aki, amikor megtudta, hogy elő akarják állítani a főkapitányságra, revolvert rántott elő zsebéből és a pisztoly csövét homlokának szegte, de a detektív rávetette magát és az öngyilkosság elkövetésében megakadályozta. Imre Györgyöt előállították a főkapitányságra és azonnal megkezdtek kihallgatást arra vonatkozóan, hogy mi célja volt Goór József megtámadása-

gyilkosság okát kérdezték tőle, zavart, értelmetlen szavakat mondott, majd elájult. Ezzel be kellett fejezni a további kihallgatást, mert a beteg még nagyon gyenge. Egyes hírek szerint az utazó nagyobb összeget kárvázott el és állítólag ez indította az öngyilkossági kísérletre.

MOZI

xx Az aradi Uránia filmszínházban ma, szerdán a Sumurun keleti dráma kerül vetítésre. Pola Negri, Harry Liedtke, Paul Wegener, Aud Egede Vissen és Lubitsch Ernő alkálják a Sumurun főszerepeit. Előadások kezdete fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor.

xx Ma, szerdán utoljára vetíti az aradi Apolló mozgószínház „A mai lányok” című filmremekét. A modern társadalmi regény ez a film, amelynek különös témája van: a lányok mai erkölcsi világa. A szabad gondolkodású és szabados életmódú nyugati lányok önállóságra törekvő életmódja bő alkalmat nyújt a vidámbb, könnyelműbb életre, de alkalmat ad egyúttal olyan magzondolatlanságra is, amelyet később keservesen megbánnak. A Paramount filmgyár legújabb remeke ez a film, amelyet mindenütt nagy hatással mutattak be, ma szerdán utoljára szerepel az aradi Apolló mozgószínház műsorán.

Rudolf Mosse 7023.

Megnyílt az őszi vásár!

S. EISENSTÄDTER

szűcs és szőrmearuházában
Arad, Strada Alexandri (Salaucoa) 1. (Sándor volt Kelet hírlap-iroda helyiségében.)

10% Búndák
Sportkabátok
Boák
Echapok

engedménnyel
árusittatnak.

Külön szőrmefectio
osztály!!

Fiók: Központ: Fiók:
Timisoara. Oluj. Alba-Iulia.

— Aradi mérnök találmánya. Egy Aradról Berlinbe költözött mérnök értékes találmánya nyert szabadalmat Németországban. Socarici Florea volt CFR. mérnök egy új vészféket talált fel, amely ha nem is szünteti meg teljesen, de feltétlenül ritkábbá teszi a vasúti katasztrófákat. A találmány a Westinghouse-féknél egy változata, amelynek az az óriási előnye, hogy egy 100 kilométeres gyorsasággal haladó, nyolcvan kocsiból álló vonat 100 méteren belül megáll.

Megnyílt az angol szobráság

és szövet lerakat, nagy választék, olcsó árak. Hitelképes
enyéneknek heti és havi részlet fizetésre. Arad, Str. Alexandri 5. (Salacz-ucca)

KÖZGAZDASÁG

Zürichben 2.90 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK. (Nov. 11.) Francia frank 10, svájci frank 35.75, dollár 181, dinár 2.60, székely 5.50, lira 8. angol font 8.50. **Kifizetések:** Budapest 415, Bécs 380, Prága 5.55, Zürich 35.80, Milánó 8, London 860, Páris 9.85, Newyork 186, Belgrád 2.75.

ZÜRICH NYITÁS. (November 11.) Amsterdam 207.60, Newyork 519, London 2396.50, Páris 27.40, Milánó 22.40, Prága 15.45, Budapest 0.006925, Belgrád 7.30. **Bucuresti** 2.90.12.50, Bécs 0.0073.15.

ZÜRICH ZÁRLAT. (November 11.) Amsterdam 20.750, Newyork 519, London 240012.50, Páris 27.40, Milánó 22.42.50, Prága 15.43, Budapest 0.0069.37.50, Belgrád 7.50, **Bucuresti** 2.90, Varsó 0.0092.75, Bécs 0.0073.10.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (November 11.) **Kifizetések:** Páris 9.65, London 855, Newyork 182, Milánó 7.90, Zürich 35.25, Bécs 0.0026, Prága 5.55. **Valuták:** Napoleon 730, aranyárka 43, leva 1.25, török lira 2.02, angol font 825, francia frank 9.80, svájci frank 34, lira 8, drachma 8.30, dinár 2.55, dollár 182, osztrák korona 0.0026, lengyel marka 0.0034, magyar korona 0.0024, székely 5.40.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (November 11.) Magyar Hitel 454, Osztrák Hitel 169, Selgő 545, Rima 129, Ganz-Danubius 2.265, Köszén 3.450, Szlavonia 76, Kereskedelmi Bank 1.110, Schlick 47, Cukor 2.460, Csáky 11, Ofa 535, Hazai Takarékpénztár 3.000. (A számok ezekben értendőek.)

= Kibővítik az Ipari Hitelintézetet. Bucurestiből jelentik: A Creditul Industrial igazgatósága tegnap fontos ülést tartott, amelyen megállapí-

tották az intézet jövő évi programját. Az igazgatóság elhatározta, hogy az intézet alaptőkéjét 200 millióról 300 millióra emeli fel az állam által garantált kötvények kibocsátása által.

CONSPECT:

despre scrierile fonciare ale firmei Cassa de Păstrare Civilă din Arad S. A.

(in sensul legii 1876: XXXVI-al 29.)

Statul din 31 Octombrie 1924:

suma scrierilor fonciare in circulatiune ale institutului ... L. 8,449.970.--
suma imprumuturilor servind ca asigurare a scrierilor fonciare ... L. 2,680.387.88
valoarea imobilelor, in baza carora imprumuturile s-au acordat ... L. 13,567.284.--
in afara de aceasta serveste spre asigurare separata a scrierilor fonciare fondul de asigurare al scrierilor fonciare, care formeaza proprietatea institutului si care e plasat in urmatoarele valori:
L. 50,000.-- in obligatiuni de 4% ale Pesti Hazai Elso Takarekpénztár a 85.-- L. 42,500.--
L. 98,250.-- in obligatiuni de 4 1/2% ale Hazai Bank a 90.-- L. 88,425.--
L. 26,000.-- in scrieruri fonciare de 4 1/2% ale Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a 98.-- L. 22,500.--
L. 50,000.-- in scrieruri fonciare de 4% ale Osztrák-magyar Bank a 98.-- L. 46,500.--
L. 50,000.-- in scrieruri fonciare de 4 1/2% ale Magyar Takarekpénztárak Központi Jelzálogbankja a 90.-- L. 45,000.--
L. 20,000.-- in scrieruri fonciare de 4% ale Egyesült Budapesti Fővárosi Takarekpénztár a 85.-- L. 17,000.-- L. 261,925.--

Dat in Arad la 10 Noieavrie 1924.

Cassa de Păstrare Civilă din Arad S. A. 6819

Összeesküvés Mussolini ellen.

(Róma, november 11.) A római Tribuna értesítése szerint egy amerikai fiatalember azzal a céllal jött Rómába, hogy összeesküvést tervessen Mussolini kormányára ellen és helyébe liberális vezetőséget helyezzen. A szervezet egyik vezetője Bellini önnagy volt, akit több más bűntársával együtt letartóztattak.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

NYILTTER.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethet- len édesapám temetésén részt- vettek, az Aradi Mészáros és Hentes Szindikátusnak, vala- mint megboldogult édesapám jóbarátainak, akik részvétikkel igyekeztek enyhíteni fájdal- mamat, ezután mondok hálás köszönetet.

Arad, 1924. november 11.

Birautiu Péter.

Intézetek

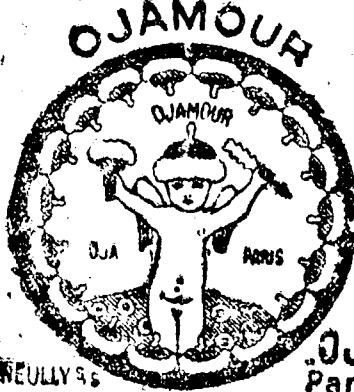
részére ajánlunk egy félrövid, keresz- huros, gyönyörű hatalmas hangú „Ehr- bar” gyártmányú zongorát 35.000 leiert megvételre. Megbizott 16064 Uranul-Iroda Arad, főpostával szemben.

Érdélyi Élet

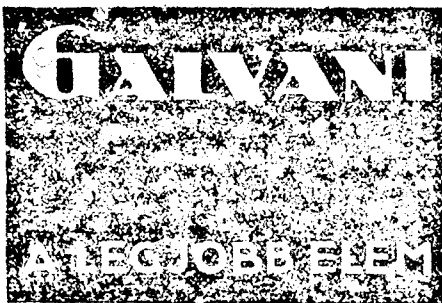
minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg. Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági köz- lemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével.

Olvassa és terjessze!

ULTIMELE CRÉATIUNI PARISIENE PUDRELE

Biroul: „S. A. Oja”, Bucuresti, Șerban Voda 115.

Gyártja:

Galvani-gyár,
TIMISOARA.

Petróleumot Benzint Gázolajat Pacurát (fűtőolajat)

előnyös ár és tiszta
feltételek mellett
saját tartány-
kocsijaiban
szállítja

„ILFOV” S. A.

BUCURESTI,
Str. Paris No. 2.

Kisebb és nagyobb iparvágányos telkek

a főváros kellő közepén
berbeadók és eladók.

Tűzifát és egyéb
vagonárukat
beraktározásra
elfogadunk.

„Ilfov” S. A. Bucuresti
Str. Paris 2. 6816

Az ORIENT

divatáruház, ARAD,

tisztelettel értesíti a város és
vidéke közönségét, hogy az
összes téli kabát **Velouro-**
kat, **Posztókat,**

Szilszkin, Biberete

és Karakul Plüshöket, férfi
ruha, raglán és téli
kabát szöveteket

10 és 15 százalékkal
leszállította.

1 mtr. córna barchend

25.- lej.

Női kalapok **30%** engedménnyel

minden színben. Harisnyák, keztyűk, osipkék, blmzések, nagy választékban érkeztek. —: Egy ügyes kiszolgáló leány felvételik
Hoffmann Sándor, Arad, Fischer Elise-épület

APRÓ HIRDETÉSEK.

Technikai az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés napján 2 lej, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmilag fogva eredeti állapotában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesíti.

Levelezés.

MICIKEM 12—13-án várak. Cimem a régi. Ölel Cica. 6332

Lakás.

ELEGÁNSAN bútorozott szoba e h6 15-ére vagy elsejére kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6323

Alkalmazás.

ÜZEMVEZETŐT keresek Faáru Iparvállalatomhoz, aki faipari gépekben és bútorasztaloságban tökéletesen jártas. Ajánlatokat Braun Fülöp Chisineu (Kisjenő). 700

EGY fűszerkereskedő segéd, ki szakmájában teljes jártassággal bír. november 15-ikére állást keres. Cim Türkössy Sándor Salonta-Mare (Nagyszalonta.) 6204

TARNOVA (Aradmegye) jegyzőségénél a román nyelvben tökéletes egy vagy két egyen állandó alkalmazást nyerhet. Javadalom megegyezés szerint. Jegyző. 6284

NÉMETSZENTPÉTERI hengermalom keres egy molnárt, aki a hétiáratu malomban főmolnári teendőket végezné azonnali belépésre. 6291

ÜGYES ügynökök felvételnek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6320

NYUGDIJAS vasúti raktárnok négy közeosztályt végzett, raktárnoki vagy ehhez hasonló bármilyen állást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6318

IRODAI gyakornok kereskedelmi érettségivel alkalmazást nyerhet az Oxigén-gyárban Arad, Calea Aurel Vlaicu (Pécs kai-ut). Ugyanott géplakatos szakmában tanuló felvétetik. 10150

HÁZMESTERI állást keres magános nő. Házi teendőket vállal. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15109

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG főkönyveinek hetenkénti vezetésére perfect mérlegképes, első állásban levő hivatalnok keresetik ki mellékfoglalkozásul vállalja. Ajánlatok „Szerény” jellegével Rudolf Mosse (Sándor hírlapirodába) kéretnek. Absolut diszkrétio biztosított. 10150

ÜZLETVEZETŐ HELYETTEST megbízható és szervező képes kereskedőt keresünk. Sotietate pentru comertul cu masini de cusut Singer, Bourne & Co. Arad, Reg. Ferdinand No 17. 15109

ÜGYNÖKÖKET Singer varrógépek részlet fizetés eladásra fiatal kereskedőket keres. Sotietate pentru comertul cu masini de cusut Singer Bourne & Co. Arad, Reg. Ferdinand No 17. 15109

ARADI HOTEL central keres egy intelligens idősebb felügyelőt, románul kell tudnia. 10150

Vétel és eladás.

NAGY ÜSTHAZ üsttel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 600

ANTIK szalónok, antik szekrény, antik íróasztal, perzsa, szmirna és gyári szőnyegek, gobelin képek, ezüst evőeszközök, festmények, kézimunkák, villanylámpa ernenők, mocca szerviz, dísztárgyak, kis kredenc, fotelek, íróasztalok, könyvszekrények, konyha kredenc és asztal, különböző ajándék tárgyak stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. volt (Batthyányi-ucca) I. em. jobb. 1000

JÓKAI műveit egyenként vagy sorozatban keresünk megvételre. Sándor hírlapirodába. 11150

EIN STREIFWAGEN noch in guten Zustande mit 5000, bis 7000 kgr. Tragfähigkeit wird zum kaufen gesucht bei Adam Minnich Söhne, Sägewerk in Perjámos. 6241

EGY kifogástalan állapotban lévő frakk jutányos áron eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6299

MEGVÉTELRE keresetik egy nagyobb használt cserépkályha. Cim Tritthaler építészeti iroda, Arad, Str. Cosbuc 15. (Wesselényi-ucca.) 6322

AJTÓK, ablakok, vaskályhák, vastízhely és tűzhely vasrészek eladók. Bővebbet Májor András építészeti irodájában Arad, Calea Saguna 2. (Varjassy Lajos-utca.) 6227

WEISZ LIPÓT fotószalonja, Arad, Str. Bratlanu 12. (Weitzer J.-ucca 10.)
Gyermek portreit és interieur-felvételek a legszébb kivitelben csaközöltetnek.

Tiberiu Soltész. Cérna és fonalárak gyári lerakata Arad, Str. Matei Corvin No. 1.

Pensió Budapesten

Csinos szobák, elsőrendű ellátással, mérsékelt áron kaphatók 6212

GIZELLA pensióban, Budapest, IV., Harisbazar 6. szám.

ÍRÓASZTAL, írártári szekrények, talok, írógép, dictafon, plüsdívány, fotel, tizedesmérleg eladók. Minorita-épület 1 kapu, II. em., ajtó 3. 6329

ELADÓ SZÓDAGYAR teljes felszereléssel. Simandán Péter Macea. 5947

Oktatás.

AZ IRODALMI ROMÁN NYELV gyors és tökéletes elsajátítására ritka alkalom a november 15-én kezdődő és március 15-ig tartó románszakos főiskolai tanár által vezetett tanfolyam. Az oktatás külön kezdők és haladók részére az esti órákban, ötös csoportokban történik. Diákok kedvezményben részesülnek. Havi tandíj a 150 lej beiratási díj mellett 360 lej. Beiratkozás Arad, Strada Dorobanților No. 27. 700

Különféle.

OLCSÓN ELADÓ Posch fürdő esetleg berendezés külön Arad, Str. Romanul 6. (Zrinyi-utca.) Fürödni lehet reggel 7-től este 7-ig. 6228

Eladó

nagyon olcsó házhelyek, Micalaca-Nou (Ujmikelakának) legszebb részén, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágosításokat ad

Muntean, Arad, Str. Brancovici No. 2. (volt Lázár Vilmos-ucca) 2. szám. 6194

Eladók: hengerszék

kombinált kis Ganz, dupla radialszita, kettő tartalék henger 1/8 és 1 pár 36" sáropspaták kövek jutányosan

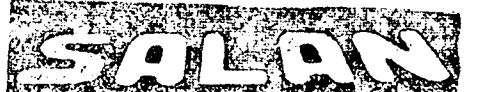
BRAUN malomban Micalaca-Nou (Ujmikelakának).

Rudolf Mosse 9378
Szőlőpótláshoz alkalmas gyökeres szőlőoltványok és vadvesszők kaphatók: WINKLER JÓZSEF-nél Arad, Str. Consistorului 38. (Batthyány-u.)

Rudolf Mosse 9366
Mérleg készítest, könyvek rendbehozatalát, óra könyvelést vállal: „SEFCONTABIL”. Bővebbet: Rudolf Mosse (Sándor hírlapiroda) Arad. 10149

Rudolf Mosse 7084.
A tudományos világ által elismert legjobb, legelőkeltebb és legelőkeltebb fertőtlenítő szer a

Minden bajtól, fertőző betegségtől megóv. Izzadságot és minden más kellemetlen szagot megszüntet.

Kristálytiszt, nem mérgező, teljesen szagtalan. Kapható minden gyógyszárban és droguériában.

Gyár és központi iroda: SALAN Vegyipari Művek

TIMISOARA, II. Piata Badea Cartan (Széna-tér) 2. Telefon 18-84.

BORNSTEIN photo-salon, ARAD, készít elsőrangú kivitelű fényképek és fényképnagyításokat. (új Newman-ház)

Ha olcsó és jó télikabátokra van szüksége, úgy ne mulassza el saját érdekében PLESZ központi női és gyermekruha áruházát felkeresni Arad, a színház hátsó bejáratával szemben. Kérem a címre figyelni. Nagy választék Caracul és Plüsch kabátokban. 6192

Legelőkeltebb beszerzési forrás Schutz-nál Arad, Str. Eminescu 28-30. (v. Deák F.-u.) ahol kizárólag angol és brünni férfi szövetek, szabókellékek állandó nagy raktára van. Rudolf Mosse 7082.

Ócsa órák, ékszerek !! :-: FEINER óra és ékszeráruházában Javítások olcsón és pontosan csaközöltetnek. Ékszeréért magas árat fizettünk.

Legelőkeltebb és legjobb fornér beszerzési forrás. L. FISCHMANN aradi FORNÉR különlegességek raktárát keményfateleppel valamint a Mundus és B. Ö. Falpar r. t. FORNÉRGYÁR lerakataival megnagyobbítva Timisoarara Fabrica Splaful Penes Curoanul (II. Klapka-sor) 8. helyezte át. Vásárol állandóan: dió, cseresznye, tapoly, köris, hárs és tölgy rönköket. Rudolf Mosse 7085 9011

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavidőnyt.